

povzročila omenjena odredba. Vinogradniki bodo zamarili, ali bolje rečeno opustili svoje gorice. In kako tudi ne, saj bi se delo več ne izplačalo. Da je z goricami silno dosti mučnega in naporega dela in ogromnih stroškov, to zna samo tisti, ki oskrbuje vinogred. Zdaj, ko ima vino malo več veljave, so nam oblasti takoj določile najvišje cene. Ti kmet-vinogradnik pa samo delaj in se muči, povrh pa še plačaj ogromni vinski davek. Posledice bodo, da bodo vinogradi opuščeni, razprti med financarji in vinogradniki pa prav pogoste. Naše gg. poslance prosimo, da postavijo vse svoje sile, da preprečijo nameravani krivičen davek. — Opomba uredništva: Slovenski poslanci so storili vse, da varujejo pravice naših vinogradnikov.

Promet s sadjcem in sadnim kisom. Prehranjevalni minister Höfer je naznanil poslancu dr. A. Korošcu, da z ozirom na dopis poslancev Roškarja, Pišeka, dr. Benkoviča, Brenčiča in dr. Verstovška z dne 24. oktobra t. l. glede nameravane ureditve prometa s sadjcem in jesihom, vlada ne namerava ustanoviti nakupovalnice za te predmete. Promet s sadjcem in sadnim kisom naj ostane v deželi tudi v bodoče prost in bo omejen samo v toliko, da se bo za sadjeve in jesih nastavilo najvišje cene in da bo za prevoz treba prevoznega dovoljenja. Za preskrbo posebnih podjetij in zavodov, kakor so n. pr. vojaški, sanitetni in dobroteljni zavodi, gostilne, vojne kuhinje itd., se namerava namestiti glede sadjeve in jesih poslužiti pravice zasege teh predmetov. S pomočjo popisovanja pridelkov te vrste hoče vlada dobiti pregled, koliko sadjeve in jesih se bo dala zaseči za javne potrebe.

Karte za obnavo. Odredba trgovskega ministrstva, objavljena 15. decembra, upeljuje karte za obutel. Brez teh kart se ne bo dobilo ne nove in ne stare obuteli. Bodo pač vsaj karte, če tudi čevljev ne bo.

Razne novice.

Za 3600 K sukanca pozabil v železniškem vozu. Pred nekaterimi dnevi je nek trgovec iz Slovenskih goric nakupil v Gradcu večjo množino sukanca (evirna). Ko je v Mariboru izstopil, je pozabil vzeti zavoj s sukancom seboj. Šele pozneje se je spomnil, da nima sukanca. Brzojavili so sicer za vlakom, a sukanca ni bilo več v železniškem vozu. Trgovec ima škode 3600 K.

Deset vagonov krompirja zmrznilo. V Gradcu je prejšnji teden prišlo iz Nemčije 15 vagonov krompirja. Deset vagonov krompirja je bilo popolnoma zmrznjenih; gomolji so bili trdi kot orehi. Cele 3 tedne je krompir bil na prevozu iz Nemčije v Avstrijo in sicer na črti Kufstein—Wörgl—Bischofshofen. Tudi druga mesta so dobila po cele vagone zmrznjenega krompirja. Tako se v Avstriji skrbi za preskrbo z živili.

Rumunski pregovori. Najprej je treba misliti na svoje sorodnike, je dejal eigan, ko je postal sultan; nato je dal obesiti svoje brate. — Kdor nima dolgov, je bogat. — Voda niti čevljev ne koristi. — Kogar je pičila kača, ta beži celo pred martinčkom. Nihče ne meče kamenja v drevo brez sadu. — Stari ljudje imajo svoj okus, le gristi ne morejo.

Dopisi.

Maribor. V nedeljo, dne 23. decembra ob 3. uri popoldne se vrši v Gambrinovi dvorani v Mariboru v prid ubogim begunskim otrokom božičnica z zanimivim sporedom, kot godbo, govori, petjem, otroško tombolo itd. V imenu revnih begunskih otrok vabimo k obilni vdeležbi!

Sv. Peter niže Maribora. Za Dijaško kuhinjo v Mariboru je poslala gđc. Mimika Ornik 80 K, ki so jih darovali gostje na svatbi J. Purgaja in Berte Plečko. Od te svote je darovala gđc. Franica Lorber sama 30 K. Gartner Franc, župnik, Planina, 10 K. Bog plači!

Sv. Martin pod Vurbekom. Umrl je dne 8. dec. Friderik Klampfer. Poklican je bil ob mobilizaciji k črnovojniškim delavcem, kjer si je nakopal bolezen, ki mu je izkopala prerani grob. Bil je v najlepši dobi, star 32 let, priden in povsod priljubljen vrl mladenič. P. v m.!

Hoče. Mlekarna v Hočah prosi svoje člane, da prejkoprej, najpozneje pa do 1. februarja 1918 plačajo svoje deleže Načelstvo.

Hoče. Naša Marijina družba je darovala 40 K za vojaško bolnišnico. Pri kmetijski hranilnici in posojilnici so podpisali 32.900 K 7. vojnega posojila. Hočki šolarji priredijo na Božič po večernicah v šoli božično predstavo v prid ubogim šolarjem. Pridite!

Jarenina. Dne 12. junija je na severnem bojišču padel junaške smrti za domovino stotnik 47. pešpolka, naš rojak g. Ferdo Ornik. Padli junak je bil zaveden narodnjak, ki tudi kot c. kr. častnik ni pozabil svojega slovenskega jezika. Narednik njegove stotnije, g. Henrik Vollmaier iz Selnice ob Dravi, ki je bil priča Ornikove smrti, je opisal dne 14. junija 1915 v posebnem podlistku „Straže“, kako je padel stotnik Ornik. Med drugim piše tudi, kako je Ornik vsako povelje višje instance, katero je pred stotnjico

čital, vsakokrat tudi v slovenskem jeziku raztolmačil, da so bili tudi Slovenci o vsem poučeni. Gospod Vollmaier opisuje, kako lep pogreb je imel stotnik Ornik dne 13. junija 1915, t. j. na god sv. Antona Padovanskega. Bilo je v neki gališki vasi. Zjutraj ob 8. uri so nesli pionirji rakev na pokopališče. Prišlo je tudi okoli 30 deklet, ki so pletla vence. Kmetje so prinesli bandera iz cerkve. Ljudstva je bilo toliko, kot ob kaki Telovi procesiji. Med potom je ljudstvo glasno molilo in odpevalo. Rakev sozanesli v cerkev. V cerkvi so vsi pogrebci dobili goreče sveče. Molilo se je pol ure. Iz cerkve smo šli na pokopališče. Ko se je rakev spustila v grob, je vse na glas jokalo. Duhovnik je opravil pogrebne molitve. Po bližnjih gričih pa so grmeli naši in ruski topovi. Pionirji so nato zagrebli grob. Nadporočnik je molil nekaj očenašev in vse je molilo za njim. Tudi častniki so imeli solzne oči. Po pogrebu smo šli k sveti maši. Tako se je vršil pogreb g. stotnika Ornika v tujini, na bojišču. Pred kratkim pa so dali sorodniki telesne ostanke rajnega izkopati in prepeljati v domovino. V petek, dne 14. t. m., se je vršilo v jarenski cerkvi žalno cerkveno opravilo. Pogreba pa še ta dan ni bilo, ker se je vlak zakasnel. Vlač. g. dekan je govoril v cerkvi pokojniku ganljivo slovo. Pogreb se je vršil v soboto, dne 15. t. m. Ko je dospel voz s krsto pokojnikovo, ga je sprejelo zbrano občinstvo pred domačo šolo. Došlo vojaško odposlanstvo je nekdanjemu poveljniku napravilo špahir. Po končanih obredih mu je zapel domači pevski zbor ganljivo slovo. Ob grobu sta se po končanem mrtvaškem opravilu poslovila od pokojnika vlač. g. dekan in g. načelnik. Ganljiv je bil ta pogreb, pogreb slavnega jarenskega slovenskega junaka stotnika Ornika. Bodi mu domača slovenska zemljica lahka!

St. Ilj v Slov. gor. Na Stefanovo priredi naše Bralno društvo veliko božičnico v dobrodelne namene. Predstava, petje, deklamacije in na koncu licitacija božičnega drevesca. Vabimo domačine in sosede!

Lučane. Graški „Volksblatt“ piše, da se je pritoževal „Slov. Gospodar“ brez vzroka o krivicah nasproti Slovincem v Lučanah. Dopisnik se naj spomni, kakšne so bile še pred ne tako davnim časom n. pr. pridige, kakšni napisi v polovici trga. In danes? Razen par pridig vse nemško v cerkvi in v šoli! In če dopisnik želi, se bo gotovo našel kdo, ki mu našteje še več žalostnih resnic. Polovica fare je slovenska, nič več in nič manj. A nikogar ni bilo, ki bi bil ljudem mogel in smel povedati, kdo so in kakšne pravice jim grede. Tudi mi ne želimo prepira, hočemo pa svoje pravice na svoji zemlji. In če smo dozdaj spali, odzdej ne bomo več!

Bunčani. Dne 4. decembra je umrla tukaj občepoštovana kmetica Marija Lubi. Blagi rajnici svetila večna luč!

Fram. Zborovanje našega Izobraževalnega društva se je sijajno obneslo. Udeležba je bila zelo lepa. Govoru zastopnika S. K. S. Z. smo sledili z napeto pozornostjo. K društvu se je prijavilo lepo število novih udov. Za Tiskovni dom so darovali zborovalci več sto kron, med temi dva uda po 100 in 150 K. Slava vrlim, zavečnim, narodnim Framčanom!

Ptuj. Ptujski okrajni zastop je v nedeljo, dne 9. t. m., povabil župane v Ptuj v uradno pisarno. Povabilo je bilo dvojezično, drugače pošilja okrajni zastop le nemške dopise. Nihče ni vedel, za kaj se bo šlo. Seja se začne. Urednik „Stajerca“ Linhart predlaga Orniku kot načelniku okrajnega zastopa zaupnico. Zaupnica se je sprejela. Nato predlaga g. Linhart protizjavo županov proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Govoril je, da se dežele ne smejo trgati, da politika zdaj mora mirovati, zato se naj župani izjavijo proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Župani, kateri niso hoteli podpisati, so nato odšli. Večina pa je podpisala, ker so se bali sitnosti od strani okrajnega zastopa. Tako se pri nas uradno pritiska na župane, da se izsilijo protizjave proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Od „Stajerca“ naš narod še nikdar ni kaj dobrega prejel. Zato je tudi vse to v narodnem oziru zelo škodljivo, za kar je Linhart naše župane nagovoril. Županom, kateri so podpisali Linhartovo protizjavo, pa sedaj svetujemo, da skličejo občinske odbornike ter v seji sklenejo izjavo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. Ne udajmo se tujevi peti, na svoji zemlji bodimo sami svoji gospodarji!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Minoli teden nas je presenetila vest iz Maribora, da nas morajo zapustiti naš č. g. kaplan Alojzij Sagaj, kateri so neumorno delovali v naši župniji blizu osem let. V težkem vojnem času so se veliko trudili, da ljudem pomagajo z nasvetom, pismom in dejanjem. Hudi udarec je zadel našo Posojilnico, Strojno zadrugo, Mlekarno, Kmetijsko podružnico, Bralno društvo i. t. d., kajti vse je bilo na njihovi skrbi. Niso bili načelnik samo na papirju, ampak vse so sami vzorno vodili. Kako so bili priljubljeni, se je pokazalo zadnje soboto ob slovesu. Bog bodi plačnik za vse dobro, kar so nam storili!

Gomilsko. Ne zamerite mi g. urednik, ker Vam poročam iz našega kraja vedno le žalostne novice. Pa je že tako. Živimo pač v hudih časih, ki zahtevajo od nas toliko težkih žrtev na bojnem polju, pa tudi v zaledju. Na bojnem polju padajo naši

najboljši možje in mladeniči, doma pa mlade žene in mladenke vsled žalosti, skrbi in napora. Dne 4. decembra smo pokopali 33 letno vrl mladenko Antonijo Rancigaj, sestro teharskega gosp. kaplana Ivana Rancigaj. Bila je blaga slovenska deklica, ki je vedno z vneto sodelovala pri naših izobraževalnih prireditvah. Ob novem letu smo pokopali njenega očeta Rancigaj Jožefa, ostala je sama z bolešno materjo eskrbovala obširno posestvo. Pri tem si je nakopala zavratno bolezen — jetiko, ki jo je tako kmalu položila v hladni grob. Bog daj kmalu zaželjeni mir, da se vrne domov sin Anton, ki je že 3 leta v ruskem vjetništvu, da od vzame težko butaro iz ram matere, ki je sedaj sama doma. Dne 9. decembra smo spremili k zadnjemu počitku mlado 33 letno ženo Marijo Levce, posestnikovo ženo v Št. Rupertu. Tudi njen mož je bil po zavzetju Premysla odpeljali v rusko vjetništvo. Pridna žena je skupno s svojo materjo in sestro vrl vodila gospodarstvo in pri tem lepo krščansko vzgajala svoje tri otročičke. Pa tudi njene moči so bile preslabe, poterala jo je srašna morila — jetika.

Čadram. Kat. politično narodno društvo „Sloga“ bo imelo v nedeljo po Božiču po litanijah svoj občni zbor z letnim poročilom, volitve novega odbora in naročilom potrebnih častnikov. Tudi neudje se vabijo, da pristopijo. Odbor.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 19. decembra.

Italijansko bojišče.

Vzhodno od Brente so čete e. in kr. 4. armadne divizije in e. in kr. pešpolk št. 7 pod uspešnim sodelovanjem artilerije kljub neugodnemu vremenu naskočile sovražne postojanke pri Ost. di Lipre, kakor tudi goro Monte Asolone in so pri odbujanju sovražnih protinapadov še razširile uspeh na Monte Asolone. Vjeli smo 48 častnikov in čez 2000 mož. Vzhodno od gore Monte Solarolo so nemške čete znova zavrnile sovražne napade.

Pogajanja v Petrogradu.

Z Rusijo se je dosegel sporazum radi izmenjave obojestranskih civilnih vjetnikov in invalidnih vojnih vjetnikov, ki še ostanejo naprej v vjetništvu, in radi zopetne poštno in trgovske zveze med nami in Rusijo. Včeraj, dne 19. decembra so se podali zastopniki naše vlade v Petrograd, da se glede teh vprašanj določijo vse podrobnosti.

Trgovina z Rusijo.

Bolgarske in turške trgovske ladje so že te dni pričele iz Rusije dovažati moko in žito na Bolgarsko in v Turčijo. Istotako se je že v Voliniji in v Kovelu razvila trgovina med Rusi, Avstrijci in Nemci. Večje število nemških trgovcev pa je odpotovalo v Petrograd, da stopi v trgovsko zvezo z ruskimi trgovci.

Listnina uredništva.

Z. Malanedelja: Rekvizijske komisije nimajo pravice rekvirirati suhega sadja, ampak samo popisovati zaloge žita, fižola, krompirja in repe. — Vojakom v fronti in v zaledju: Dobili smo za Božič toliko pozdravov od naših vrlih slovenskih junakov, da bi samo s takimi pozdravi lahko napolnili dva „Gospodarja.“ Vsem vračamo iskrene pozdrave. Srečen Božič! — St. Ilj v Slov. gor.: Takih reči ne smemo priobčevati. — J. S., Straz: Živina bo gotovo imela tudi po vojski dobre cene, ker je bo zelo primanjkovalo. Vaša bojazen je neopravičena. — Krapje: Pritožite se na pošti. Od nas se list redno odpošilja.

Križev pot za vojni čas je ravnokar izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vsebinska je mila, res v srce segajoča, nanašajoča se na razne razmere, ki so nastale vsled vojske ter silno tolažljiva za trpeče domače vojskujočih se vojakov. Pridejane so molitve za mir, kakor tudi prošnje za žive in pobožnost za duše rajnih naših vojakov. Knjižica stane s poštnino vred 30 vinarjev in se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Jo jako priporočamo!